

12.2.2026

Asia: VN/11098/2025 VN/11098/2025-STM-51

Optikon vastaanottoaan varten hankittavissa olevat lääkkeet (lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010) liitteen 2 muuttaminen)

Suomen Optometrian Ammattilaiset ry kiittää mahdollisuudesta tuoda kantansa esiin niin suullisesti kuin kirjallisesti. Soa katsoo, että optometristin koulutus sellaisenaan tai yhdessä täydennyskoulutusten kanssa tuottaa riittävät valmiudet kyseisten lääkkeiden käyttöön alle 8-vuotiaiden näöntutkimuksissa asiakas- ja potilasturvallisesti.

Yli 8-vuotiaiden osalta optometristit ovat käyttäneet sykllopentolaatteja tutkimuksissaan jo viidentoista vuoden ajan, eikä lääkkeiden käyttöön liittyviä turvallisuusriskejä ole todettu.

Se, että ikäraja ei poistettaisi, voisi itsessään aiheuttaa riskin siitä näkökulmasta, että alle 8-vuotiaiden lasten näköä lähdetäisiin tutkimaan ja lasimääräyksiä tekemään ilman tarvittavia lääkeaineita, mikä ei ole millään tavoin toivottavaa. On erityisen tärkeää huomioida, että alle 8-vuotiaan näköä on käytännössä lähes mahdotonta tutkia ja lasimääräystä tuottaa luotettavasti ilman sykllopentolaattien käyttöä.

Suomen Optometrian Ammattilaiset ry haluaa tuoda esiin seuraavat näkökulmat:

Alle kouluikäisten lasten osalta Suomessa toimii vahva neuvolajärjestelmä. Valtaosa alle 6-vuotiaista lapsista, joilla todetaan näöntutkimuksen tarvetta, ohjautuu jatkossakin neuvolan kautta suoraan julkisen erikoissairaanhoidon piiriin ennalta määrättyjen kriteerien mukaisesti ja näin tulee ollakin. Niitä lapsia, joiden osalta julkisen erikoissairaanhoidon kriteerit eivät täyty, mutta joille suositellaan näöntutkimusta yksityisellä sektorilla, on lukumäärällisesti hyvin vähän, joskin myös heidän osaltaan on yhtäläisen tärkeää turvata näönhuollon palveluiden saatavuus.

Haluamme kuitenkin nostaa esiin erityisesti 6–7-vuotiaat lapset, joiden osalta olisi tärkeää huolehtia valtakunnallisesti kattavasta näönhuollon palveluverkostosta. Neuvola-ajan jälkeisten kouluterveydenhoitajien näköseulojen tueksi, sekä heiltä tulevien näöntutkimusohjausten vastaanottajiksi tulisi luoda niin maantieteellisesti kuin lukumäärällisesti mahdollisimman laaja näönhuollon ammattilaisten verkosto huolehtimaan näöntutkimuksiin pääsystä ja takaamaan myös näkemisen osalta hyvät lähtökohdat lasten oppimiselle ja koulumenestykselle heti ensimmäisestä luokasta alkaen. Kuten alussa mainitsin, alle 8-vuotiaan näköä on lähes mahdotonta tutkia ja lasimääräystä tuottaa luotettavasti ilman tarvittavien lääkeaineiden käyttöä, minkä vuoksi palveluverkoston luominen ei ole mahdollista lääkeainerajauksen ollessa voimassa.

Rajoituksen poiston myötä optometristit voisivat näönhuollon ammattilaisina tuoda lisävahvuutta lasten näönhuollon sektorille.

Riikka Torvela

Hallituksen puheenjohtaja

Suomen Optometrian Ammattilaiset ry